പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 1 (സൃഷ്ടിഖണ്ഡമ്)/അധ്യായഃ 37

പുലസ്ത്യ ഉവാച.

തദദ്ഭുതതമം വാക്യം ശ്രുത്വാ ച രഘുനംദനഃ.

ഗൗരവാദ്വിസ്മയാച്ചാപി ഭൂയഃ പ്രഷ്ടും പ്രചക്രമേ1.

രാമ ഉവാച.

ഭഗവംസ്തദ്വനം ഘോരം യത്രാസൗ തപ്തവാംസ്തപഃ.

ശ്വേതോ വൈദർഭകോ രാജാ തദദ്ഭുതമഭൂത്കഥം2.

വിഷമം തദ്വനം രാജാ ശൂന്യം മൃഗവിവർജിതം.

പ്രവിഷ്ടസ്തപ ആസ്ഥാതും കഥം വദ മഹാമുനേ3.

സമംതാദ്യോജനശതം നിർമനുഷ്യമഭൂത്കഥം.

ഭവാൻകഥം പ്രവിഷ്ടസ്തദ്യേന കാര്യേണ തദ്വദ4.

അഗസ്ത്യ ഉവാച.

പുരാ കൃതയുഗേ രാജാ മനുർദംഡധരഃ പ്രഭുഃ.

തസ്യ പുത്രോഥ നാമ്നാസീദിക്ഷ്വാകുരമിതദ്യുതിഃ5.

തം പുത്രം പൂർവജം രാജ്യേ നിക്ഷിപ്യ ഭുവിസംമതമ്.

പൃഥിവ്യാം രാജവംശാനാം ഭവ രാജേത്യുവാച ഹ6.

തഥേതി ച പ്രതിജ്ഞാതം പിതുഃ പുത്രേണ രാഘവ.

തതഃപരമസംഹൃഷ്ടഃ പുനസ്തം പ്രത്യഭാഷത7.

പ്രീതോസ്മി പരമോദാര കർമണാ തേ ന സംശയഃ.

ദംഡേന ച പ്രജാ രക്ഷ ന ച ദംഡമകാരണമ്8.

അപരാധിഷു യോ ദംഡഃ പാത്യതേ മാനവൈരിഹ.

സ ദംഡോ വിധിവന്മുക്തഃ സ്വർഗം നയതി പാർഥിവമ്9.

തസ്മാദ്ദണ്ഡേ മഹാബാഹോ യത്നവാൻഭവ പുത്രക.

ധർമസ്തേ പരമോ ലോകേ കൃത ഏവം ഭവിഷ്യതി10.

ഇതി തം ബഹുസംദിശ്യ മനുഃ പുത്രം സമാധിനാ.

ജഗാമ ത്രിദിവം ഹൃഷ്ടോ ബ്രഹ്മലോകമനുത്തമമ്11.

ജനയിഷ്യേ കഥം പുത്രാനിതി ചിംതാപരോഽഭവത്.

കർമഭിർബഹുഭിസ്തൈസ്തൈസ്സസുതൈസ്സംയുതോഽഭവത്12.

തോഷയാമാസ പുത്രൈസ്സ പിതൄന്ദേവസുതോപമൈഃ.

സർവേഷാമുത്തമസ്തേഷാം കനീയാന്രഘുനംദന13.

ശൂരശ്ച കൃതവിദ്യശ്ച ഗുരുശ്ച ജനപൂജയാ.

നാമ തസ്യാഥ ദംഡേതി പിതാ ചക്രേ സ ബുദ്ധിമാൻ14.

ഭവിഷ്യദ്ദണ്ഡപതനം ശരീരേ തസ്യ വീക്ഷ്യ ച.

സംപശ്യമാനസ്തം ദോഷം ഘോരം പുത്രസ്യ രാഘവ15.

സ വിംധ്യനീലയോർമധ്യേ രാജ്യമസ്യ ദദൗ പ്രഭുഃ.

സ ദംഡസ്തത്ര രാജാഭൂദ്രമ്യേ പർവതമൂർദ്ധനി16.

പുരം ചാപ്രതിമം തേന നിവേശായ തഥാ കൃതമ്.

നാമ തസ്യ പുരസ്യാഥ മധുമത്തമിതി സ്വയമ്17.

തഥാദേശേന സംപന്നഃ ശൂരോ വാസമഥാകരോത്.

ഏവം രാജാ സ തദ്രാജ്യം ചകാര സപുരോഹിതഃ18.

പ്രഹൃഷ്ട സുപ്രജാകീർണം ദേവരാജോ യഥാ ദിവി.

തതഃ സ ദംഡഃ കാകുത്സ്ഥ ബഹുവർഷഗണായുതമ്19.

അകാരയത്തു ധർമാത്മാ രാജ്യം നിഹതകംടകം.

അഥ കാലേ തു കസ്മിംശ്ചിദ്രാജാ ഭാർഗവമാശ്രമമ്20.

രമണീയമുപാക്രാമച്ചൈത്രമാസേ മനോരമേ.

തത്ര ഭാർഗവകന്യാം തു രൂപേണാപ്രതിമാം ഭുവി21.

വിചരംതീം വനോദ്ദേശേ ദംഡ്യോഽപശ്യദനുത്തമാമ്.

ഉത്തുംഗപീവരീം ശ്യാമാം ചംദ്രാഭവദനാം ശുഭാമ്22.

സുനാസാം ചാരുസർവാംഗീം പീനോന്നതപയോധരാമ്.

മധ്യേ ക്ഷാമാം ച വിസ്തീർണാം ദൃഷ്ട്വാ താം കുരുതേ മുദമ്23.

ഏകവസ്ത്രാം വനേ ചൈകാം പ്രഥമേ യൗവനേ സ്ഥിതാമ്.

സ താം ദൃഷ്ട്വാത്വധർമേണ അനംഗശരപീഡിതഃ24.

അഭിഗമ്യ സുവിശ്രാംതാം കന്യാം വചനമബ്രവീത്.

കുതസ്ത്വമസി സുശ്രോണി കസ്യ ചാസി സുശോഭനേ25.

പീഡതോഹമനംഗേന പൃച്ഛാമി ത്വാം സുശോഭനേ.

ത്വയാ മേഽപഹൃതം ചിത്തം ദർശനാദേവ സുംദരി26.

ഇദം തേ വദനം രമ്യം മുനീനാം ചിത്തഹാരകമ്.

യദ്യഹം ന ലഭേ ഭോക്തും മൃതം മാമവധാരയ27.

ത്വയാ ഹൃതാ മമ പ്രാണാ മാം ജീവയ സുലോചനേ.

ദാസോസ്മി തേ വരാരോഹേ ഭക്തം മാം ഭജ ശോഭനേ28.

തസ്യൈവം തു ബ്രുവാണസ്യ മദോന്മത്തസ്യ കാമിനഃ.

ഭാർഗവീ പ്രത്യുവാചേദം വചഃ സവിനയം നൃപമ്29.

ഭാർഗവസ്യ സുതാം വിദ്ധി ശുക്രസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ.

അരജാം നാമ രാജേംദ്ര ജ്യേഷ്ഠാമാശ്രമവാസിനഃ30.

ശുക്രഃ പിതാ മേ രാജേംദ്ര ത്വം ച ശിഷ്യോ മഹാത്മനഃ.

ധർമതോ ഭഗിനീ ചാഹം ഭവാമി നൃപനംദന31.

ഏവംവിധം വചോ വക്തും ന ത്വമർഹസി പാർഥിവ.

അന്യേഭ്യോപി സുദുഷ്ടേഭ്യോ രക്ഷ്യാ ചാഹം സദാ ത്വയാ32.

ക്രോധനോ മേ പിതാ രൗദ്രോ ഭസ്മത്വം ത്വാം സമാനയേത്.

അഥവാ രാജധർമേണാസംബംധം കുരുഷേ ബലാത്33.

പിതരം യാചയസ്വ ത്വം ധർമദൃഷ്ടേന കർമണാ.

വരയസ്വ നൃപശ്രേഷ്ഠ പിതരം മേ മഹാദ്യുതിമ്34.

അന്യഥാ വിപുലം ദുഃഖം തവ ഘോരം ഭവേദ്ധ്രുവമ്.

ക്രുദ്ധോ ഹി മേ പിതാ സർവം ത്രൈലോക്യമഭിനിർദഹേത്35.

തതോഽശുഭം മഹാഘോരം ശ്രുത്വാ ദംഡഃ സുദാരുണമ്.

പ്രത്യുവാച മദോന്മത്തഃ ശിരസാഭിനതഃ പുനഃ36.

പ്രസാദം കുരു സുശ്രോണി കാമോന്മത്തസ്യ കാമിനി.

ത്വയാ രുദ്ധാ മമ പ്രാണാ വിശീര്യംതി ശുഭാനനേ37.

ത്വാം പ്രാപ്യ വൈരം മേഽത്രാസ്തു വധോ വാപി മഹത്തരഃ.

ഭക്തം ഭജസ്വ മാം ഭീരു ത്വയി ഭക്തിർഹി മേ പരാ38.

ഏവമുക്ത്വാ തു താം കന്യാം ബലാത്സംഗൃഹ്യ ബാഹുനാ.

അന്യേന രാജ്ഞാ ഹസ്തേന വിവസ്ത്രാ സാ തഥാ കൃതാ39.

അംഗമംഗേ സമാശ്ലേഷ്യ മുഖേ ചൈവ മുഖം കൃതമ്.

വിസ്ഫുരംതീം യഥാകാമം മൈഥുനായോപചക്രമേ40.

തമനർഥം മഹാഘോരം ദംഡഃ കൃത്വാ സുദാരുണമ്.

നഗരം സ്വം ജഗാമാശു മദോന്മത്ത ഇവ ദ്വിപഃ41.

ഭാർഗവീ രുദതീ ദീനാ ആശ്രമസ്യാവിദൂരതഃ.

പ്രത്യപാലയദുദ്വിഗ്നാ പിതരം ദേവസമ്മിതമ്42.

സ മുഹൂർതാദുപസ്പൃശ്യ ദേവർഷിരമിതദ്യുതിഃ.

സ്വമാശ്രമം ശിഷ്യവൃതം ക്ഷുധാർതഃ സന്യവർതത43.

സോപശ്യദരജാം ദീനാം രജസാ സമഭിപ്ലുതാമ്.

ചംദ്രസ്യ ഘനസംയുക്താം ജ്യോത്സ്നാമിവ പരാജിതാമ്44.

തസ്യ രോഷഃ സമഭവത്ക്ഷുധാർതസ്യ മഹാത്മനഃ.

നിർദഹന്നിവ ലോകാംസ്ത്രീംസ്താൻശിഷ്യാൻസമുവാച ഹ45.

പശ്യധ്വം വിപരീതസ്യ ദംഡസ്യാദീർഘദർശിനഃ.

വിപത്തിം ഘോരസംകാശാം ദീപ്താമഗ്നിശിഖാമിവ46.

യന്നാശം ദുർഗതിം പ്രാപ്തസ്സാനുഗശ്ച ന സംശയഃ.

യസ്തു ദീപ്തഹുതാശസ്യ അർചിഃ സംസ്പൃഷ്ടവാനിഹ47.

യസ്മാത്സ കൃതവാൻപാപമീദൃശം ഘോരസംമിതമ്.

തസ്മാത്പ്രാപ്സ്യതി ദുർമേധാഃ പാംസുവർഷമനുത്തമമ്48.

കുരാജാ ദേശസംയുക്തഃ സഭൃത്യബലവാഹനഃ.

പാപകർമസമാചാരോ വധം പ്രാപ്സ്യതി ദുർമതിഃ49.

സമംതാദ്യോജനശതം വിഷയം ചാസ്യ ദുർമതേഃ.

ധുനോതു പാംസുവർഷേണ മഹതാ പാകശാസനഃ1.37.50.

സർവസത്വാനി യാനീഹ ജംഗമസ്ഥാവരാണി വൈ.

സർവേഷാം പാംസുവർഷേണ ക്ഷയഃ ക്ഷിപ്രം ഭവിഷ്യതി51.

ദംഡസ്യ വിഷയോ യാവത്താവത്സവനമാശ്രമമ്.

പാംസുവർഷമിവാകസ്മാത്സപ്തരാത്രം ഭവിഷ്യതി52.

ഇത്യുക്ത്വാ ക്രോധസംതപ്തസ്തമാശ്രമനിവാസിനമ്.

ജനം ജനപദസ്യാംതേ സ്ഥീയതാമിത്യുവാച ഹ53.

ഉക്തമാത്രേ ഉശനസാ ആശ്രമാവസഥോ ജനഃ.

ക്ഷിപ്രം തു വിഷയാത്തസ്മാത്സ്ഥാനം ചക്രേ ച ബാഹ്യതഃ54.

തം തഥോക്ത്വാ മുനിജനമരജാമിദമബ്രവീത്.

ആശ്രമേ ത്വം സുദുർമേധേ വസ ചേഹ സമാഹിതാ55.

ഇദം യോജനപര്യംതമാശ്രമം രുചിരപ്രഭമ്.

അരജേ വിരജാസ്തിഷ്ഠ കാലമത്ര സമാശ്രിതമ്56.

ശ്രുത്വാ നിയോഗം വിപ്രർഷേരരജാ ഭാർഗവീ തദാ.

തഥേതി പിതരം പ്രാഹ ഭാർഗവം ഭൃശദുഃഖിതാ57.

ഇത്യുക്ത്വാ ഭാർഗവോ വാസം തസ്മാദന്യമുപാക്രമത്.

സപ്താഹേ ഭസ്മസാദ്ഭൂതം യഥോക്തം ബ്രഹ്മവാദിനാ58.

തസ്മാദ്ദംഡസ്യ വിഷയോ വിംധ്യശൈലസ്യ മാനുഷ.

ശപ്തോ ഹ്യുശനസാ രാമ തദാഭൂദ്ധർഷണേ കൃതേ59.

തതഃപ്രഭൃതി കാകുത്സ്ഥ ദംഡകാരണ്യമുച്യതേ.

ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം യന്മാം പൃച്ഛസി രാഘവ60.

സംധ്യാമുപാസിതും വീര സമയോ ഹ്യതിവർതതേ.

ഏതേ മഹർഷയോ രാമ പൂർണകുംഭാഃ സമംതതഃ61.

കൃതോദകാ നരവ്യാഘ്ര പൂജയംതി ദിവാകരമ്.

സർവൈരൃഷിഭിരഭ്യസ്തൈഃ സ്തോത്രൈർബ്രഹ്മാദിഭിഃ കൃതൈഃ62.

രവിരസ്തംഗതോ രാമ ഗത്വോദകമുപസ്പൃശ.

ഋഷേർവചനമാദായ രാമഃ സംധ്യാമുപാസിതുമ്63.

ഉപചക്രാമ തത്പുണ്യം സസരോരഘുനംദനഃ.

അഥ തസ്മിന്വനോദ്ദേശേ രമ്യേ പാദപശോഭിതേ64.

നദപുണ്യേ ഗിരിവരേ കോകിലാശതമംഡിതേ.

നാനാപക്ഷിരവോദ്യാനേ നാനാമൃഗസമാകുലേ65.

സിംഹവ്യാഘ്രസമാകീർണേ നാനാദ്വിജസമാവൃതേ.

ഗൃധ്രോലൂകൗ പ്രവസിതൗ ബഹൂന്വർഷഗണാനപി66.

അഥോലൂകസ്യ ഭവനം ഗൃധ്രഃ പാപവിനിശ്ചയഃ.

മമേദമിതി കൃത്വാഽസൗ കലഹം തേന ചാകരോത്67.

രാജാ സർവസ്യ ലോകസ്യ രാമോ രാജീവലോചനഃ.

തം പ്രപദ്യാവഹൈ ശീഘ്രം കസ്യൈതദ്ഭവനം ഭവേത്68.

ഗൃധ്രോലൂകൗ പ്രപദ്യേതാം ജാതകോപാവമർഷിണൗ.

രാമം പ്രപദ്യതൗ ശീഘ്രം കലിവ്യാകുലചേതസൗ69.

തൗ പരസ്പരവിദ്വേഷൗ സ്പൃശതശ്ചരണൗ തഥാ.

അഥ ദൃഷ്ട്വാ രാഘവേംദ്രം ഗൃധ്രോ വചനമബ്രവീത്70.

സുരാണാമസുരാണാം ച ത്വം പ്രധാനോ മതോ മമ.

ബൃഹസ്പതേശ്ച ശുക്രാച്ച ത്വം വിശിഷ്ടോ മഹാമതിഃ71.

പരാവരജ്ഞോ ഭൂതാനാം മർത്യേ ശക്ര ഇവാപരഃ.

ദുർനിരീക്ഷോ യഥാ സൂര്യോ ഹിമവാനിവ ഗൗരവേ72.

സാഗരശ്ചാസി ഗാംഭീര്യേ ലോകപാലോ യമോ ഹ്യസി.

ക്ഷാംത്യാ ധരണ്യാ തുല്യോസി ശീഘ്രത്വേ ഹ്യനിലോപമഃ73.

ഗുരുസ്ത്വം സർവസംപന്നോ വിഷ്ണുരൂപോസി രാഘവ.

അമർഷീ ദുർജയോ ജേതാ സർവാസ്ത്രവിധിപാരഗഃ74.

ശൃണു ത്വം മമ ദേവേശ വിജ്ഞാപ്യം നരപുംഗവ.

മമാലയം പൂർവകൃതം ബാഹുവീര്യേണ വൈ പ്രഭോ75.

ഉലൂകോ ഹരതേ രാജംസ്ത്വത്സമീപേ വിശേഷതഃ.

ഈദൃശോയം ദുരാചാരസ്ത്വദാജ്ഞാ ലംഘകോ നൃപ76.

പ്രാണാംതികേന ദംഡേന രാമ ശാസിതുമർഹസി.

ഏവമുക്തേ തു ഗൃധ്രേണ ഉലൂകോ വാക്യമബ്രവീത്77.

ശൃണു ദേവ മമ ജ്ഞാപ്യമേകചിത്തോ നരാധിപ.

സോമാച്ഛക്രാച്ച സൂര്യാച്ച ധനദാച്ച യമാത്തഥാ78.

ജായതേ വൈ നൃപോ രാമ കിംചിദ്ഭവതി മാനുഷഃ.

ത്വം തു സർവമയോ ദേവോ നാരായണപരായണഃ79.

പ്രോച്യതേ സോമതാ രാജൻസമ്യക്കാര്യേ വിചാരിതേ.

സമ്യഗ്രക്ഷസി താപേഭ്യസ്തമോഘ്നോ ഹി യതോ ഭവാൻ80.

ദോഷേ ദംഡാത്പ്രജാനാം ത്വം യതഃ പാപഭയാപഹഃ.

ദാതാ പ്രഹർതാ ഗോപ്താ ച തേനേംദ്ര ഇവ നോ ഭവാൻ81.

അധൃഷ്യഃ സർവഭൂതേഷു തേജസാ ചാനലോ മതഃ.

അഭീക്ഷ്ണം തപസേ പാപാംസ്തേന ത്വം രാമ ഭാസ്കരഃ82.

സാക്ഷാദ്വിത്തേശതുല്യസ്ത്വമഥവാ ധനദാധികഃ.

ചിത്തായത്താ തു പത്നീശ്രീർനിത്യം തേ രാജസത്തമ83.

ധനദസ്യ തു കോശേന ധനദസ്തേന വൈഭവാൻ.

സമഃ സർവേഷു ഭൂതേഷു സ്ഥാവരേഷു ചരേഷു ച84.

ശത്രൗ മിത്രേ ച തേ ദൃഷ്ടിഃ സമംതാദ്യാതി രാഘവ.

ധർമേണ ശാസനം നിത്യം വ്യവഹാരവിധിക്രമൈഃ85.

യസ്യ രുഷ്യസി വൈ രാമ മൃത്യുസ്തസ്യാഭിധീയതേ.

ഗീയസേ തേന വൈ രാജന്യമ ഇത്യഭിവിശ്രുതഃ86.

യശ്ചാസൗ മാനുഷോ ഭാവോ ഭവതോ നൃപസത്തമ.

ആനൃശംസ്യപരോ രാജാ സർവേഷു കൃപയാന്വിതഃ87.

ദുർബലസ്യ ത്വനാഥസ്യ രാജാ ഭവതി വൈ ബലമ്.

അചക്ഷുഷോ ഭവേച്ചക്ഷുരമതേഷു മതിർഭവേത്88.

അസ്മാകമപി നാഥസ്ത്വം ശ്രൂയതാം മമ ധാർമിക.

ഭവതാ തത്ര മംതവ്യം യഥൈതേ കില പക്ഷിണഃ89.

യോസ്മന്നാഥഃ സ പക്ഷീംദ്രോ ഭവതോ വിനിയോജ്യകഃ.

അസ്വാമ്യം ദേവ നാസ്മാകം സന്നിധൗ ഭവതഃ പ്രഭോ90.

ഭവതൈവ കൃതം പൂർവം ഭൂതഗ്രാമം ചതുർവിധമ്.

മമാലയപ്രവിഷ്ടസ്തു ഗൃധ്രോ മാം ബാധതേ നൃപ91.

ഭവാന്ദേവമനുഷ്യേഷു ശാസ്താ വൈ നരപുംഗവ.

ഏതച്ഛ്രുത്വാ തു വൈ രാമഃ സചിവാനാഹ്വയത്സ്വയമ്92.

വിഷ്ടിർജയംതോ വിജയഃ സിദ്ധാർഥോ രാഷ്ട്രവർധനഃ.

അശോകോ ധർമപാലശ്ച സുമംത്രശ്ച മഹാബലഃ93.

ഏതേ രാമസ്യ സചിവാ രാജ്ഞോ ദശരഥസ്യ ച.

നീതിയുക്താ മഹാത്മാനഃ സർവശാസ്ത്രവിശാരദാഃ94.

സുശാംതാശ്ച കുലീനാശ്ച നയേ മംത്രേ ച കോവിദാഃ.

താനാഹൂയ സ ധർമാത്മാ പുഷ്പകാദവരുഹ്യ ച95.

ഗൃധ്രോലൂകൗ വിവദംതൗ പൃച്ഛതി സ്മ രഘൂത്തമഃ.

കതി വർഷാണി ഭോ ഗൃധ്ര തവേദം നിലയം കൃതം96.

ഏതന്മേ കൗതുകം ബ്രൂഹി യദി ജാനാസി തത്ത്വതഃ.

ഏതച്ഛ്രുത്വാ വചോ ഗൃധ്രോ ബഭാഷേ രാഘവം സ്ഥിതം97.

ഇയം വസുമതീ രാമ മാനുഷൈർബഹുബാഹുഭിഃ.

ഉച്ഛ്രിതൈരാചിതാ സർവാ തദാപ്രഭൃതി മദ്ഗൃഹം98.

ഉലൂകസ്ത്വബ്രവീദ്രാമം പാദപൈരുപശോഭിതാ.

യദൈവ പൃഥിവീ രാജംസ്തദാപ്രഭൃതി മേ ഗൃഹം99.

ഏതച്ഛ്രുത്വാ തു രാമോ വൈ സഭാസദ ഉവാചഹ.

ന സാ സഭാ യത്ര ന സംതി വൃദ്ധാ വൃദ്ധാ ന തേ യേ ന വദംതി ധർമം1.37.100.

നാസൗ ധർമോ യത്ര ന ചാസ്തി സത്യം ന തത്സത്യം യച്ഛലമഭ്യുപൈതി.

യേ തു സഭ്യാഃ സഭാം ഗത്വാ തൂഷ്ണീം ധ്യായംത ആസതേ101.

യഥാപ്രാപ്തം ന ബ്രുവതേ സർവേ ത്ര്യനൃതവാദിനഃ.

ന വക്തി ച ശ്രുതം യശ്ച കാമാത്ക്രോധാത്തഥാ ഭയാത്102.

സഹസ്രം വാരുണാഃ പാശാഃ പ്രതിമുംചംതി തം നരം.

തേഷാം സംവത്സരേ പൂർണേ പാശ ഏകഃ പ്രമുച്യതേ103.

തസ്മാത്സത്യം തു വക്തവ്യം ജാനതാ സത്യമംജസാ.

ഏതച്ഛ്രുത്വാ തു സചിവാ രാമമേവാബ്രുവംസ്തദാ104.

ഉലൂകഃ ശോഭതേ രാജന്ന തു ഗൃധ്രോ മഹാമതേ.

ത്വം പ്രമാണം മഹാരാജ രാജാ ഹി പരമാ ഗതിഃ105.

രാജമൂലാഃ പ്രജാഃ സർവാ രാജാ ധർമഃ സനാതനഃ.

ശാസ്താ രാജാ നൃണാം യേഷാം ന തേ ഗച്ഛംതി ദുർഗതിമ്106.

വൈവസ്വതേന മുക്താശ്ച ഭവംതി പുരുഷോത്തമാഃ.

സചിവാനാം വചഃ ശ്രുത്വാ രാമോ വചനമബ്രവീത്107.

ശ്രൂയതാമഭിധാസ്യാമി പുരാണം യദുദാഹൃതം.

ദ്യൗഃ സചംദ്രാർകനക്ഷത്രാ സപർവതമഹീദ്രുമമ്108.

സലിലാർണവസംമഗ്നം ത്രൈലോക്യം സചരാചരം.

ഏകമേവ തദാ ഹ്യാസീത്സർവമേകമിവാംബരം109.

പുനർഭൂഃ സഹ ലക്ഷ്മ്യാ ച വിഷ്ണോർജഠരമാവിശത്.

താം നിഗൃഹ്യ മഹാതേജാഃ പ്രവിശ്യ സലിലാർണവം110.

സുഷ്വാപ ഹി കൃതാത്മാ സ ബഹുവർഷശതാന്യപി.

വിഷ്ണൗ സുപ്തേ തതോ ബ്രഹ്മാ വിവേശ ജഠരം തതഃ111.

ബഹുസ്രോതം ച തം ജ്ഞാത്വാ മഹായോഗീ സമാവിശത്.

നാഭ്യാം വിഷ്ണോഃ സമുദ്ഭൂതം പദ്മം ഹേമവിഭൂഷിതം112.
സ തു നിർഗമ്യ വൈ ബ്രഹ്മാ യോഗീ ഭൂത്വാ മഹാപ്രഭുഃ.
സിസൃക്ഷുഃ പൃഥിവീം വായും പർവതാംശ്ച മഹീരുഹാൻ113.
തദംതരാഃ പ്രജാഃ സർവാ മാനുഷാംശ്ച സരീസൃപാൻ.
ജരായുജാണ്ഡജാൻസർവാൻസസർജ സ മഹാതപാഃ114.
തസ്യ ഗാത്രസമുത്പന്നഃ കൈടഭോ മധുനാ സഹ.
ദാനവൗ തൗ മഹാവീര്യൗ ഘോരൗ ലബ്ധവരൗ തദാ115.
ദൃഷ്ട്വാ പ്രജാപതിം തത്ര ക്രോധാവിഷ്ടാവുഭൗ നൃപ.
വേഗേന മഹതാ ഭോക്തും സ്വയംഭുവമധാവതാം116.
ദൃഷ്ട്വാ സത്വാനി സർവാണി നിസ്സരന്തി പൃഥക്പൃഥക്.
ബ്രഹ്മണാ സംസ്തുതോ വിഷ്ണുർഹത്വാ തൗ മധുകൈടഭൗ117.
പൃഥിവീം വർധയാമാസ സ്ഥിത്യർഥം മേദസാ തയോഃ.
മേദോഗംധാ തു ധരണീ മേദിനീത്യഭിധാം ഗതാ118.
തസ്മാദ്ഗൃധ്രസ്ത്വസത്യോ വൈ പാപകർമാപരാലയമ്.
സ്വീയം കരോതി പാപാത്മാ ദണ്ഡനീയോ ന സംശയഃ119.
തതോഽശരീരിണീവാണീ അംതരിക്ഷാത്പ്രഭാഷതേ.
മാ വധീ രാമ ഗൃധ്രം ത്വം പൂർവംദഗ്ധം തപോബലാത്120.
പുരാ ഗൗതമ ദഗ്ധോഽയം പ്രജാനാഥോ ജനേശ്വര.
ബ്രഹ്മദത്തസ്തു നാമൈഷ ശൂരഃ സത്യവ്രതഃ ശുചിഃ121.
ഗൃഹമാഗത്യ വിപ്രർഷേർഭോജനം പ്രത്യയാചത.
സാഗ്രം വർഷശതം ചൈവ ഭുക്തവാന്നൃപസത്തമ122.
ബ്രഹ്മദത്തസ്യ വൈ തസ്യ പാദ്യമർഘ്യം സ്വയം തതഃ.
ആത്മനൈവാകരോത്സമ്യഗ്ഭോജനാർഥം മഹാദ്യുതേ123.
സമാവിശ്യ ഗൃഹം തസ്യ ആഹാരേ തു മഹാത്മനഃ.
നാരീം പൂർണസ്തനീം ദൃഷ്ട്വാ ഹസ്തേനാഥ പരാമൃശത്124.
അഥ ക്രുദ്ധേന മുനിനാ ശാപോ ദത്തഃ സുദാരുണഃ.

ഗൃധ്രത്വം ഗച്ഛ വൈ മൂഢ രാജാ മുനിമഥാബ്രവീത്125.

കൃപാം കുരു മഹാഭാഗ ശാപോദ്ധാരോ ഭവിഷ്യതി.

ദയാലുസ്തദ്വചഃ ശ്രുത്വാ പുനരാഹ നരാധിപ126.

ഉത്പത്സ്യതേ രഘുകുലേ രാമോ നാമ മഹായശാഃ.

ഇക്ഷ്വാകൂണാം മഹാഭാഗോ രാജാ രാജീവലോചനഃ127.

തേന ദൃഷ്ടോ വിപാപസ്ത്വം ഭവിതാ നരപുംഗവ.

ദൃഷ്ടോ രാമേണ തച്ഛ്രുത്വാ ബഭൂവ പൃഥിവീപതിഃ128.

ഗൃധ്രത്വം ത്യജ്യ വൈ ശീഘ്രം ദിവ്യഗംധാനുലേപനഃ.

പുരുഷോ ദിവ്യരൂപോഽസൗ ബഭാഷേ തം നരാധിപം129.

സാധു രാഘവ ധർമജ്ഞ ത്വത്പ്രസാദാദഹം വിഭോ.

വിമുക്തോ നരകാദ്ഘോരാദപാപസ്തു ത്വയാ കൃതഃ130.

വിസർജിതം മയാ ഗാർധ്യം നരരൂപീ മഹീപതിഃ.

ഉലൂകം പ്രാഹ ധർമജ്ഞ സ്വഗൃഹം വിശ കൗശിക131.

അഹം സംധ്യാമുപാസിത്വാ ഗമിഷ്യേ യത്ര വൈ മുനിഃ.

അഥോദകമുപസ്പൃശ്യ സംധ്യാമന്വാസ്യ പശ്ചിമാം132.

ആശ്രമം പ്രാവിശദ്രാമഃ കുംഭയോനേർമഹാത്മനഃ.

തസ്യാഗസ്ത്യോ ബഹുഗുണം ഫലമൂലം ച സാദരം133.

രസവംതി ച ശാകാനി ഭോജനാർഥമുപാഹരത്.

സഭുക്തവാന്നരവ്യാഘ്രസ്തദന്നമമൃതോപമമ്134.

പ്രീതശ്ച പരിതുഷ്ടശ്ച താം രാത്രിം സമുപാവസത്.

പ്രഭാതേ കാല്യമുത്ഥായ കൃത്വാഹ്നികമരിംദമ135.

ഋഷിം സമഭിചക്രാമ ഗമനായ രഘൂത്തമഃ.

അഭിവാദ്യാബ്രവീദ്രാമോ മഹർഷിം കുംഭസംഭവമ്136.

ആപൃച്ഛേ സാധയേ ബ്രഹ്മന്നനുജ്ഞാതും ത്വമർഹസി.

ധന്യോസ്മ്യനുഗൃഹീതോസ്മി ദർശനേന മഹാമുനേ137.

ദിഷ്ട്യാ ചാഹം ഭവിഷ്യാമി പാവനാത്മാ മഹാത്മനഃ.

ഏവം ബ്രുവതി കാകുത്സ്ഥേ വാക്യമദ്ഭുതദർശനം138.

ഉവാച പരമപ്രീതോ ബാഷ്പനേത്രസ്തപോധനഃ.

അത്യദ്ഭുതമിദം വാക്യം തവ രാമ ശുഭാക്ഷരം139.

പാവനം സർവഭൂതാനാം ത്വയോക്തം രഘുനംദന.

മുഹൂർതമപി രാമ ത്വാം മൈത്രേണേക്ഷംതി യേ നരാഃ140.

പാവിതാസ്സർവസൂക്തൈസ്തേ കഥ്യംതേ ത്രിദിവൗകസഃ.

യേ ച ത്വാം ഘോരചക്ഷുർഭിരീക്ഷംതേ പ്രാണിനോ ഭുവി141.

തേ ഹതാ ബ്രഹ്മദംഡേന സദ്യോ നരകഗാമിനഃ.

ഈദൃശസ്ത്വം രഘുശ്രേഷ്ഠ പാവനഃ സർവദേഹിനാം142.

കഥയംതശ്ച ലോകാസ്ത്വാം സിദ്ധിമേഷ്യംതി രാഘവ.

ഗച്ഛസ്വാനാതുരോഽവിഘ്നം പംഥാനമകുതോഭയഃ143.

പ്രശാധി രാജ്യം ധർമേണ ഗതിസ്തു ജഗതാം ഭവാൻ.

ഏവമുക്തസ്തു മുനിനാ പ്രാഞ്ജലി പ്രഗ്രഹോ നൃപഃ144.

അഭിവാദയിതും ചക്രേ സോഽഗസ്ത്യമൃഷിസത്തമമ്.

അഭിവാദ്യ മുനിശ്രേഷ്ഠംസ്താംശ്ച സർവാംസ്തപോധികാൻ145.

അഥാരോഹത്തദാവ്യഗ്രഃ പുഷ്പകം ഹേമഭൂഷിതമ്.

തം പ്രയാംതം മുനിഗണാ ആശീർവാദൈസ്സമംതതഃ146.

അപൂപുജന്നരേംദ്രം തം സഹസ്രാക്ഷമിവാമരാഃ.

തതോഽർധദിവസേ പ്രാപ്തേ രാമഃ സർവാർഥകോവിദഃ147.

അയോധ്യാം പ്രാപ്യ കാകുത്സ്ഥഃ പദ്ഭ്യാം കക്ഷാമവാതരത്.

തതോ വിസൃജ്യ രുചിരം പുഷ്പകം കാമവാഹിതം148.

കക്ഷാംതരാദ്വിനിഷ്ക്രമ്യ ദ്വാസ്ഥാന്രാജാഽബ്രവീദിദം.

ലക്ഷ്മണം ഭരതം ചൈവ ഗച്ഛധ്വം ലഘുവിക്രമാഃ149.

മമാഗമനമാഖ്യായ സമാനയത മാ ചിരമ്.

ശ്രുത്വാഥ ഭാഷിതം ദ്വാസ്ഥാ രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ1.37.150.

ഗത്വാ കുമാരാവാഹൂയ രാഘവായ ന്യവദേയൻ.

ദ്വാസ്ഥൈഃ കുമാരാവാനീതൗ രാഘവസ്യ നിദേശതഃ151.

ദൃഷ്ട്വാ തു രാഘവഃ പ്രാപ്തൗ പ്രിയൗ ഭരതലക്ഷ്മണൗ.

സമാലിംഗ്യ തു രാമസ്തൗ വാക്യം ചേദമുവാച ഹ152.

കൃതം മയാ യഥാതഥ്യം ദ്വിജകാര്യമനുത്തമം.

ധർമഹേതുമതോ ഭൂയഃ കർതുമിച്ഛാമി രാഘവൗ153.

ഭവദ്ഭ്യാമാത്മഭൂതാഭ്യാം രാജസൂയം ക്രതൂത്തമം.

സഹിതോ യഷ്ടുമിച്ഛാമി യത്ര ധർമശ്ച ശാശ്വതഃ154.

പുഷ്കരസ്ഥേന വൈ പൂർവം ബ്രഹ്മണാ ലോകകാരിണാ.

ശതത്രയേണ യജ്ഞാനാമിഷ്ടം ഷഷ്ട്യാധികേന ച155.

ഇഷ്ട്വാ ഹി രാജസൂയേന സോമോ ധർമേണ ധർമവിത്.

പ്രാപ്തഃ സർവേഷു ലോകേഷു കീർതിസ്ഥാനമനുത്തമമ്156.

ഇഷ്ട്വാ ഹി രാജസൂയേന മിത്രഃ ശത്രുനിബർഹണഃ.

മുഹൂർതേന സുശുദ്ധേന വരുണത്വമുപാഗതഃ157.

തസ്മാദ്ഭവംതൗ സംചിംത്യ കാര്യേസ്മിന്വദതം ഹി തത്.

ഭരത ഉവാച.

ത്വം ധർമഃ പരമഃ സാധോ ത്വയി സർവാ വസുംധരാ158.

പ്രതിഷ്ഠിതാ മഹാബാഹോ യശശ്ചാമിതവിക്രമ.

മഹീപാലാശ്ച സർവേ ത്വാം പ്രജാപതിമിവാമരാഃ159.

നിരീക്ഷംതേ മഹാത്മാനോ ലോകനാഥ തഥാ വയം.

പ്രജാശ്ച പിതൃവദ്രാജൻപശ്യംതി ത്വാം മഹാമതേ160.

പൃഥിവ്യാം ഗതിഭൂതോസി പ്രാണിനാമിഹ രാഘവ.

സത്വമേവംവിധം യജ്ഞം നാഹർത്താസി പരംതപ161.

പൃഥിവ്യാം സർവഭൂതാനാം വിനാശോ ദൃശ്യതേ യതഃ.

ശ്രൂയതേ രാജശാർദൂല സോമസ്യ മനുജേശ്വര162.

ജ്യോതിഷാം സുമഹദ്യുദ്ധം സംഗ്രാമേ താരകാമയേ.

താരാ ബൃഹസ്പതേർഭാര്യാ ഹൃതാ സോമേനകാമതഃ163.

തത്ര യുദ്ധം മഹദ്വൃത്തം ദേവദാനവനാശനമ്.

വരുണസ്യ ക്രതൗ ഘോരേ സംഗ്രാമേ മത്സ്യകച്ഛപാഃ164.

നിവൃത്തേ രാജശാർദൂല സർവേ നഷ്ടാ ജലേചരാഃ.

ഹരിശ്ചംദ്രസ്യ യജ്ഞാംതേ രാജസൂയസ്യ രാഘവ165.

ആഡീബകംമഹദ്യുദ്ധം സർവലോകവിനാശനമ്.

പൃഥിവ്യാം യാനി സത്വാനി തിര്യഗ്യോനിഗതാനി വൈ166.

ദിവ്യാനാം പാർഥിവാനാം ച രാജസൂയേ ക്ഷയഃ ശ്രുതഃ.

സ ത്വം പുരുഷശാർദൂല ബുദ്ധ്യാ സംചിംത്യ പാർഥിവ167.

പ്രാണിനാം ച ഹിതം സൗമ്യം പൂർണധർമം സമാചര.

ഭരതസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ രാഘവഃ പ്രാഹ സാദരമ്168.

പ്രീതോസ്മി തവ ധർമജ്ഞ വാക്യേനാനേന ശത്രുഹൻ.

നിവർതിതാ രാജസൂയാന്മതിർമേ ധർമവത്സല169.

പൂർണം ധർമം കരിഷ്യാമി കാന്യകുബ്ജേ ച വാമനമ്.

സ്ഥാപയിഷ്യാമ്യഹം വീര സാ മേ ഖ്യാതിർദിവം ഗതാ170.

ഭവിഷ്യതി ന സംദേഹോ യഥാ ഗംഗാ ഭഗീരഥാത്171.

.

ഇതി ശ്രീപാദ്മപുരാണേ പ്രഥമേ സൃഷ്ടിഖംഡേ യജ്ഞനിവാരണംനാമ സപ്തത്രിംശോഽധ്യായഃ37.
